

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№10

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 754 sahifa.

2025-yil, 17-oktyabr

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

QAYTA TIKLANUVCHI YASHIL ENERGIYA: BARCHA UCHUN MUHIM MASALA.....	13
Muxiddin Kalonov	
MOLIYAVIY INNOVATSIYALAR: IQTISODIY MOHIYATI, QO'LLANILISHI VA RIVOJLANISHI.....	19
Quliyev Begimqul Melikovich	
SAVDO KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STATISTIK TAHLIL USULLARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI.....	24
Sabirova Oysuluv Shonazarovna	
KORXONANING MEBEL MAXSULOTLARI BOZORIDAGI O'RNINI KENGAYTIRISH USULLARI	30
Musayeva Shoirazimovna	
IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA KO'RSATKICHLARI TIZIMINING FUNKTSIONAL JIHATI.....	35
Alabayev Sobitxon	
MAMLAKATIMIZDA MAHSULOTLARNING MUVOFIQLIGINI BAHOLASH AMALIYOTI.....	40
Zakirov Ansabxon Akaidinovich	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	48
Саидахмедова Аида Мирзаевна	
KORXONALAR FAOLIYATIDA DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNI BOSHQARISH	55
Mirzayev Ozod Furkatovich	
AHOLI PUL DAROMADLARI VA HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISH KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI EKONOMETRIK TAHLIL.....	59
Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
BUDJET RESURSLARI SHAKLLANISHIDA HUDUDNING SOLIQ SALOHİYATINI OSHIRISH VA MOLIYAVIY BARQARORLIK.....	64
Yuldashev Adhamjon Axadjonovich	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY RIVOJLANISHI TUSHUNCHASIGA NAZARIY YONDASHUVLAR.....	69
Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
МЕТОДИКА УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ ПОТОКАМИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА	73
Минутдинова Лилия Тагировна, Машарипов Озод Алимович	
ГАРМОНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО	78
Абдужалилова Дилноз Абдусаттаровна	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA SMART TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARBLIGI	84
Sobirjonov Muxiddin Toxirjon o'g'li	
TO'LOVGA QOBILIYATSIZLIK HOLATIDAGI KORXONALARDA TUGATISH BALANSINI TUZISH.....	90
Nabiyev Gofurjon Nosirjon o'g'li	
O'ZBEKISTON SANOATINING "YASHIL" IQTISODIYOTGA O'TAYOTGANLIGI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR	96
Habibullayev Oybek Asliddin o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT KONTSEPTSIYASINING EVOLYUTSIYASI VA ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR.....	102
Allayarov Suxrob Rustamovich	
O'ZBEKISTONDA TO'G'RIDAN-TO'G'RI CHET EL INVESTITSIYALARINING MILLIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDAGI ROLI	107
Raxmatov Adxam Itolmasovich, Boynazarova Matluba Xatamovna	

HUDUDIY IJTIMOY TENGLIK VA KAMBAG'ALLIKNI YUMSHATISHDA MEHNAT RESURLARI OMILLARI.....	114
Durumov Temur G'olibovich	
TRANSPORT TARMOG'I VA MILLIY IQTISODIYOTNING ASOSIY TARMOQLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIKNI MODELLASHTIRISH (SURXANDARYO VILOYATI MISOLIDA)	121
Turayev Baxtiyor Ergashevich, Aymatov Sirojiddin To'raqul o'g'li	
РОЛЬ ЭНЕРГЕТИКИ В ФОРМИРОВАНИИ УСТОЙЧИВОГО РОСТА ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Нигматуллаева Гулчехра Нуруллаевна	
O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI VA UNDA SIFAT MENEJMENTINING ROLI.....	139
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
YER QA'RIDAN FOYDALANUVCHILARGA SOLIQ SOLISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	145
Zoxidov Ismatjon Yunusjon o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TURIZM INDUSTRIYASIDA INNOVATSION BIZNES-MODELLAR.....	151
Shaxinabonu Choriyeva	
AVTOTRANSPORT – EKSPEDITSIYA XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING KONTSEPSIYASI	157
Ergasheva Mukhabbat Abdusamatovna	
“YASHIL” ENERGIYA ISHLAB CHIQUVCHI KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	163
Toshtemirov To'liqin Toirjonovich	
DAVLAT IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SIYOSIY INSTITUTLARNING ROLI VA UNI KUCHAYTIRISH MEKANIZMLARI.....	166
O. Nurmuradov	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI BANK TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH ASOSLARI	171
Meyliqulov Shaxboz Xolmamat o'g'li	
СВЯЗНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНЫХ И РЕГИОНАЛЬНЫХ СТРАТЕГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ: ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	176
Ташматов Гайрат Ровшанович, Содиков Авазбек Мадаминович	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI TURIZM SOHASINI RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	183
Zarikeyeva Miyasar Maratovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH TENDENSIYASI.....	187
Saidrahmatova Zuhraxon Saidazim qizi	
O'ZBEKISTON KONCHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION JARAYONLARNI BOSHQARISH VA INNOVATSION XAVFLARNI KAMAYTIRISH STRATEGIYALARI	192
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
O'ZBEKISTONDA QULAY INVESTITSIYA MUHITINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI.....	196
Xuramov Zafar Rajabaliyevich	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA XOMASHYO TA'MINOTI BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING XORIJ DAVLATLAR TAJRIBASI.....	201
Zakirov Abduazim Abdurashidovich	
НОВЫЙ ЭТАП ПРИМЕНЕНИЯ РЫНОЧНЫХ МЕХАНИЗМОВ В ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	206
Махкамов Ибраим	
O'ZBEKISTONDA SUG'URTA BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI.....	213
Kushmuradov Oman, Ismoilov Sherzod Ismoil o'g'li	
GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA MILLIY IQTISODIYOT NAZARIYASI.....	217
Mo'ydinov Xurshidbek Abdullayevich	
DORIVOR O'SIMLIKLARNI QAYTA ISHLASHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI	221
Usmonov Mirg'ulom Xoshim o'g'li	

BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA YERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH (XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI MISOLIDA)	227
Nasrulloev Hayotjon Xabibulloevich	
НЕЙРОИНТУИТИВНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ЕГО РОЛЬ В УПРАВЛЕНИИ РИСКАМИ В БИЗНЕСЕ.....	233
Ягудин Дмитрий Рустамович	
RESURLARNI SOLIQQA TORTISH AMALIYOTINING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI VA ULARNING MILLIY SOLIQ TIZIMIDA QO'LLASH MASALALARI	240
Nasimdjanoov Yunusjon Zoxidovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI UCHUN QO'LLANILAYOTGAN SOLIQQA TORTISH MEXANIZMLARI	246
Akbarov Akramjon Ibragimzhonovich	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA "YASHIL" MARKETINGNI JORIY ETISHNING DOLZARB JIHATLARI	250
Bazarova Fayyoz Tuxtamurodovna	
INSON KAPITALI VA IQTISODIYOTNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI.....	255
Muzaffar Raximov	
UY-JOY KOMMUNAL XO'JALIGINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	259
Odamboyev Oybek Ravshanbek o'g'li	
INTERNATIONAL ORGANIZATIONS' APPROACHES TO ATTRACTING INVESTMENT IN HUMAN CAPITAL	268
Akhmadaliyeva Nikholakhon	
RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	273
Vohobov Hikmatillo Ma'mirjon o'g'li	
ФОРСАЙТ И ЭКОНОМИЧНЫЕ ИННОВАЦИИ КАК ДРАЙВЕРЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТОРГОВЛИ САМАРКАНДА	280
Тохинова Гуллола Миркамолевна	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI BOSHQARISHDA KASB-HUNAR TA'LIMI BITIRUVCHILARINING O'RNI	287
Toshpulatov Sherzod Xaydarkulovich	
DIGITAL TECHNOLOGIES IN ECOTOURISM: INNOVATIVE STRATEGIES FOR ADVANCING GREEN TOURISM	292
Barno Erkayeva	
AGROTURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	296
Baymuradova Iroda Shermamatovna, Mardonova Zarifa Numonjonovna	
DAVLAT BUDJET NAZORATI TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	301
B.Sh.Mirzayev	
YOSHLAR BANDLIGIDA KO'NIKMALAR NOMUTANOSIBLIGI MUAMMOLARI VA YECHIMLARI.....	307
Raxmatxo'jayev Axrorxo'ja Akmal o'g'li	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI TAHLIL QILISH VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI BAHOLASH.....	311
Oqboyev Alisher Rasuljanovich	
РЕИНЖИНИРИНГ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ И ИХ РОЛЬ В РАЗВИТИИ БАНКОВСКОГО БИЗНЕСА.....	317
Рахимходжаева Нодира Саидахрамовна	
QISHLOQ XO'JALIGI TA'MINOT ZANJIRI JARAYONLARINING HOZIRGI HOLATINI TAHLIL QILISH.....	323
Ermonov Farrux	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNI SHAKILLANTIRISH JARAYONIDA MOLİYAVIY NAZORATNI INNOVATSION TA'LIM YO'NALISHLARINI YO'LGA QO'YISH ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	329
Turg'unov Bahtiyor Nuriddinovich	

MARKAZIY OSIYODA SUV RESURSLARINI BOSHQARISH VA HAMKORLIKNING DOLZARB MASALALARI	334
Amanbaev Amanali Orazbaevich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI TURDAGI LOGISTIKA XIZMATLARINING USLUBIY ASOSLARI.....	338
Z. Teshayev	
O'ZBEKISTON AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA XIZMATLARI SOHASINING AMALDAGI HOLATINI TAHLIL QILISH.....	343
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
KORPORATIV BOSHQARUVDA LEADERSHIP 4.0 TAMOYILLARINI JORIY ETISH SAMARADORLIKNI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	349
Ismailov Allayor Rashidovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASH MASALALARI	355
Yusupov Farxod Adamboyevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISHNI USTUVOR YO'NALISHLARI	359
Abdullaeva Nilufar Javdat qizi	
MINTAQADA SANOAT KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING SOLISHTIRMA EKONOMETRIK MODELLARI (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	363
Saatmurotov Shohrux Zafar o'g'li	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR	369
Abdurazaqov Jasur Abdunasimovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR YORDAMIDA NORASMIY VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHNING QO'SHIMCHA IMKONIYATLARI TO'G'RSIDA.....	374
Nasrullayev Hikmatullo Habibulloyevich	
O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH MAQSADIDA "XIZMATLAR IPOTEKASI" MOLIYAVIY INSTRUMENTLARINI AMALIYOTGA JORIY QILISH MASALALARI	379
Uskenbayeva Dilnoza Boxodir qizi	
ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ КАПЕЛЬНОГО ОРОШЕНИЯ ПРИ ВОЗДЕЛЫВАНИИ ЛУКА В ДЖИЗАКСКОЙ ОБЛАСТИ.....	384
Суюнов Шохзодбек Мурод угли	
XORIJIY DAVLATLAR SANOAT IQTISODIYOTIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH TAJRIBASI (YAPONIYA, KOREYA VA GERMANIYA MISOLIDA)	389
Mansurova Sayyora Baxtiyor Kizi	
KORXONALARDA ISHLAB CHIQUARISH XARAJATLARI HISOBGA OLIISHDA XORIJ TAJRIBASINI QO'LLASH	395
Raxmatov Baxriddin Baxtiyor o'g'li	
PECULIARITIES OF THE IRRIGATION WATER DELIVERY PAYMENT IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	399
Muminov Sherzod Kholmirzaevich	
DIGITALIZATION OF AGRICULTURAL PRODUCTS FOR EXPORT	404
Azimov R.B.	
AHOLI JON BOSHIGA UMUMIY DAROMADLAR HAJMINI TREND MODELLAR ASOSIDA PROGNOZLASH	409
Xolto'rayev Islom Ilhomovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI BANDLIK SHAKLLARI	416
Sayipov Begzod Rahimovich	
TIJORAT BANKLARINING YANGI DAVR SHAROITIDA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASH USULLARI VA INDIKATORLARI	422
Sadikov Iskandar Gayratovich	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINING SAMARADORLIGINI IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI	427
Ibrohimov Davronbek Muhammadi o'g'li	

MAHALLIY BUDJET SOLIQLI DAROMADLARI BAZASI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQLAR TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	433
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
TOSHKENT SHAHRIDAGI YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILARNING SOLIQ QARZDORLIGI TAHLILI	438
Soipov Boburmirzo Nosirjon o'g'li	
РОЛЬ ЖИЛИЩНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В СИСТЕМЕ КОМПЛЕКСНОГО РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИЙ МЕЗОУРОВНЯ	446
Далиев Ахтам Шарафутдинович	
TO'QIMACHILIK SANOAT KORXONALARIDA INSON RESURLARINI BOSHQARISHDA XORIJ TAJRIBALARINING ZARURLIGI	454
Abdullayev Dostonbek G'ofurjon o'g'li	
TURISTIK KLASSTERLARNING NAZARIY ASOSLARI VA ULARNING HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI	458
Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RESURS TA'MINOTI BOSHQARUVINING NAZARIY KONSEPSIYALARI VA MODELLARI	462
Arziqulova Oybar chin Eshquvat qizi	
XIZMATLAR SEKTORIDA RAQAMLI INNOVATSIYALAR VA MIJOZLAR EHTIYOJLARINI QONDIRISH MEKANIZMLARI	467
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ ПОДГОТОВКИ КАДРОВ В РАЗВИТИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА	472
Базаров Бердымурад Улугмуродович, Атавуллаева Саида Джумабекмуродовна	
TURIZM SOHASIDA KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMI	478
Ho'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLATNING RO'LI	483
Nabiyeva Muxabbat Djabirxanovna	
"HOW GREEN INVESETMENTS CAN EFFECT ON ECONOMIC GROWTH IN DEVELOPING COUNTRIES"	485
Farangiz Ma'rufjonovna Pirmatova	
TIJORAT BANKLARIDA UZOQ MUDDATLI RESURLAR MANBALARI VA ULARNING HAJMINI OSHIRISHNING ZARURIYATI	493
Abduraxmonov Akmal Nurmat o'g'li	
GLOBAL BOSHQARUV VA BARQAROR RIVOJLANISHDA YASHIL TEXNOLOGIYALARNING ROLI	498
M.Sh. Tolipov	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ	504
Буранбаева Шоира Рустамовна	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA PIYOZ YETISHTIRISHDA TOMCHILATIB SUG'ORISHNI QO'LLASH ISTIQBOLLARI	508
Suyunov Shohzodbek Murod o'g'li	
YENGIL SANOAT KORXONALARINING RIVOJLANISHIGA BOSHQARUV MADANIYATIDAN FOYDALANISHNING TA'SIRI	513
Aknazarova Zebiniso Bagdadovna	
ISHLAB CHIQRISHNI DIVERSIFIKATSIYALASH SHAROITIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZM SAMARADORLIGINI ANIQLASH USULLARI	518
Qurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISH VA JOYLASHTIRISHNING IQTISODIY VA TASHKILIY ASOSLARI	524
Salimov Burxon Abubakirovich	
"YASHIL" IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH VA UNDA ENERGIYADAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	530
Berdiyeva Aziza G'anisher qizi	

SIRKULAR IQTISODIYOTDAN KORXONA VA TADBIRKORLAR MANFAATLARI	535
Sodikov Zokir Rustamovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK SOHASIDA ME'YORIY-HUQUQIY BAZANI ISHLAB CHIQISH	541
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	
MINTAQA OZIY-OVQAT MAHSULOTLARI CHAKANA SAVDOSIDA SHADOW WAREHOUSE MODELIGA ASOSLANGAN YETKAZIB BERISH TIZIMINI JORIY QILISH	548
Ibrayimova Dilnoza Abdisherpovna	
XIZMATLAR SAVDOSI SOHASIDA O'ZBEKISTONNING XALQARO HAMKORLIK IMKONIYATLARI	555
Qodirjonov A.M.	
TO'QIMACHILIK SANOATINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH USLUBIYOTI	559
Madraximova Gulasal Ro'zimboy qizi	
ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ СМАРТ-ТУРИЗМА И ИХ ПРИМЕНИМОСТЬ К КУЛЬТУРНОМУ НАСЛЕДИЮ УЗБЕКИСТАНА	564
Салихбаев Нурсултон Равшанович	
IJTIMOIIY HIMOYA TIZIMI VA IJTIMOIIY TIBBIY XIZMATLAR O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY ASOSLARI	572
Shanazarov Farrux Shodiyorovich	
ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ РАЗРАБОТКИ МОБИЛЬНОГО ПРИЛОЖЕНИЯ JOB BARAKA ДЛЯ РЫНКА ТРУДА УЗБЕКИСТАНА	577
Еримбетова Улбосын Маратовна	
TASHQI SAVDO VA INVESTITSIYALAR TAHLILI HAMDA ULARNING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	582
Jalolov Bekzod Sherzod o'g'li	
"O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESLAR UCHUN SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA MOLIYAVIY KO'RSATKICHLARNI TAHLIL QILISH VA RAQAMLI YECHIMLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH"	586
Azamatjon Mardayev Abdusamat o'g'li	
FARMATSEVTIKA MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI	591
Xudaynazarova Dilnoza Gafurovna	
O'ZBEKISTONDA INNOVASION TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA KADRLAR TAYYORLASH MENEJMENTINING AMAL QILISH USULLARI VA TURLARI	596
Ergashev To'liqin Shokirovich	
HUDUDIIY IQTISODIYOTNI RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	602
Ibragimov Baxrom Baxodirovich	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINI JORIY ETISH ORQALI O'ZBEKISTONDA MOLIYA BOZORINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	606
Xodjayev Aziz Shovkatovich	
MAHALLIY HOKIMIYAT QAROR QABUL QILISH JARAYONLARIDA DINAMIK OMILLAR VA ULARNING INTEGRATSIYASI	611
Axmedov Farxod Raxmonjonovich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR AUDITINI TASHKIL ETISH VA TAHLIL QILISH METODLARINI TAKOMILLASHTIRISH	617
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ТУРИЗМА ЧЕРЕЗ КРЕАТИВНУЮ ИНДУСТРИЮ В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН	623
Хошимова Камилла Навфал қизи	
IMITATION MODELDA AXBOROT NORAVSHANLIGI SABABLI YUZAGA KELADIGAN IQTISODIY SAMARASIZLIK TAHLILI	633
Qodirov Zohidjon Eralievich	

JISMONIY SHAXSLAR TOMONIDAN KREDITLARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI	637
Turdiboyeva Kumush Erkinovna	
SOG'LIQNI SAQLASH XIZMATLARI SOHASIDA SIFATNI BAHOLASH KO'RSATKICHLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	641
Usmanova Nasiba Akbarjonovna, Eshbekova Xayriniso Baxtiyorovna	
SOLIQ TO'LOVCHILAR FAOLIYATINING SEGMENTATSIYASIGA ASOSLANIB SOLIQ XAVFLARINI ANIQLASH VA BAHOLASHNING AMALIY YONDOSHUVI	648
Elbaeva M.R.	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK NAZARIY ASOSLARI VA IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI.....	653
Hamroyev G'ayratjon Sultonovich	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA ISHLAB CHIQARISHNI SIFAT MENEJMENTI TAMOYILLARI ASOSIDA TASHKIL ETISHNING XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI	657
Achilov Ilmurad	
MINTAQALAR INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI	663
Qobilov Anvar Eshpo'lotovich	
KORXONALARNING YASHIL MARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	669
Sapayev Axmed Durdibayevich	
SANOAT KORXONALARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA KO'P MEZONLI TAHLIL USULLARINI QO'LLASH.....	674
Muxammadaliyev Mirzohidjon Muxammadali o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING AMALDAGI HOLATI TAHLILI	681
Abdullayev Shaxzodbek	
ENSURING SUSTAINABLE REGIONAL DEVELOPMENT THROUGH INTEGRATION OF RECREATION AND ECOTOURISM RESOURCES IN UZBEKISTAN	686
Shaymanova Nigora Yusupovna	
MAKROIQTISODIYOTDA ISTE'MOL VA JAMG'ARISH FUNSIYALARI VA ULARNING O'ZBEKISTONDA O'ZGARISHI TENDENSIYALARI	691
Rustamov Narzillo Istamovich	
CHAKANA SAVDONI BOSHQARISHDA "BIG MIDDLE" NAZARIYASIDAN FOYDALANISH.....	697
Yaqubov Azizbek G'anibekovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HUNARMANDCHILIKNI RIVOJLANTIRISHNING PROGNOZ VARIANTLARI	701
Ermetov Amirbek Ismailovich	
FISKAL NOMARKAZLASHTIRISH BO'YICHA XITOIY TAJRIBASI	708
Lokayev Bekzod Sherkobilovich	
SANOAT KORXONALARIDA RAQAMLI BOSHQARUV TIZIMLARI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR.....	712
Ismatullayeva Munisxon Bori qizi	
EKOLOGIYA VA ATROF MUHITNI MUHOFAZA QILISH SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	717
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva, Gulzora Qahharova	
TIKUV-TRIKOTAJ SANOATIDA MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISH OMILLARI VA BOSHQARUV STRATEGIYALARI	725
Mardiyev Bunyod Sirojiddin o'g'li	
BURNOUTNING OLDINI OLIH: XODIMLAR SALOMATLIGI STRATEGIYASI	731
Ergasheva E'zoza Dilshod qizi	
O'ZBEKISTONDA KORXONALARNING TASHQI IQTISODIY FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	736
Pulatova Moxira Baxtiyorovna	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA XARAJATLARNI BOSHQARISH VA HISOBGA OLIHNING INNOVATSION USULLARI: MENEJMENT VA BUXGALTERIYANING O'ZARO INTEGRATSIYASI	742
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	748
Uzoqov Suhrobjon Do'smat o'g'li	

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISH MEXANIZMLARI

Uzoqov Suhrobjon Do'smat o'g'li

Kambag'allik va mehnat bozori tadqiqotlari instituti tayanch doktoranti

Email: suhrobjonuzoqov96@mail.ru

Annotatsiya. Rivojlangan mamlakatlarda aholi daromadlarini oshirish mexanizmlari zamonaviy iqtisodiy siyosatning muhim tarkibiy qismi bo'lib, u milliy farovonlik, ijtimoiy barqarorlik va iqtisodiy o'sishning asosiy kafolati hisoblanadi. Ushbu maqolada iqtisodiy rivojlanishning ilg'or bosqichida turgan mamlakatlar tajribasi tahlil qilinib, daromad o'sishining asosiy omillari sifatida inson kapitali, raqamli iqtisodiyot, bandlik siyosati, soliq tizimi va innovatsion rivojlanish mexanizmlari o'rganilgan.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, rivojlangan mamlakatlarda aholi daromadlarining barqaror o'sishi, birinchidan, yuqori mehnat unumdorligi va texnologik yangilanishlar bilan, ikkinchidan, ta'lim va sog'liqni saqlash sohalariga katta investitsiyalar kiritish orqali ta'minlanadi. Masalan, Germaniya, AQSh va Yaponiya tajribasida inson kapitalini rivojlantirish iqtisodiy raqobatbardoshlikning asosiy drayveriga aylangan.

Shuningdek, raqamli iqtisodiyot va sun'iy intellekt texnologiyalaridan samarali foydalanish natijasida ishlab chiqarish samaradorligi ortib, yangi bandlik turlari vujudga kelmoqda. Bunday yondashuv aholi daromadlarini diversifikatsiya qilishga, o'rta sinfni kengaytirishga va ijtimoiy adolatni ta'minlashga xizmat qilmoqda.

Kalit so'zlar: aholi daromadlari, rivojlangan mamlakatlar, inson kapitali, bandlik, raqamli iqtisodiyot, innovatsiyalar, iqtisodiy siyosat, ijtimoiy barqarorlik.

Abstract. The mechanisms for increasing household income in developed countries constitute an essential component of modern economic policy, serving as the foundation for national prosperity, social stability, and sustainable economic growth. This article analyzes the experience of highly developed economies, focusing on the main drivers of income growth such as human capital, the digital economy, employment policies, taxation systems, and innovation mechanisms. The study reveals that stable income growth in developed countries is primarily driven by high labor productivity, technological advancement, and large-scale investments in education and healthcare. The experiences of Germany, the United States, and Japan demonstrate that investing in human capital has become a key factor in maintaining global competitiveness and long-term growth.

In addition, the active adoption of digital technologies and artificial intelligence increases productivity and creates new employment opportunities, contributing to income diversification and expansion of the middle class. These processes also enhance social inclusion and economic justice.

In conclusion, the mechanisms for increasing household income in developed countries are based on an integrated approach combining economic management, social protection, education quality, innovation, and digital infrastructure. For Uzbekistan, studying these practices is crucial to building sustainable income growth and achieving inclusive economic development.

Key words: household income, developed countries, human capital, digital economy, innovation, employment, social policy, economic growth.

Аннотация. Механизмы повышения доходов населения в развитых странах являются важнейшей составляющей современной экономической политики, обеспечивающей национальное благосостояние, социальную стабильность и устойчивый экономический рост. В статье проанализирован опыт ведущих экономик мира, где ключевыми факторами роста доходов выступают развитие человеческого капитала, цифровая экономика, политика занятости, налоговая система и инновации.

Исследование показало, что устойчивый рост доходов обеспечивается за счёт высокой производительности труда, технологического прогресса и значительных инвестиций в образование и здравоохранение. Опыт Германии, США и Японии подтверждает, что развитие человеческого капитала становится главным фактором конкурентоспособности и долговременного роста.

Активное внедрение цифровых технологий и искусственного интеллекта способствует созданию новых рабочих мест и диверсификации источников доходов, что в свою очередь укрепляет средний класс и способствует социальной справедливости.

Таким образом, механизмы повышения доходов населения в развитых странах базируются на комплексном подходе, включающем эффективное управление экономикой, развитие инноваций, качественное образование и современную цифровую инфраструктуру. Для Узбекистана изучение данного опыта имеет важное значение при формировании новых источников устойчивого роста и повышения благосостояния населения.

Ключевые слова: доходы населения, развитые страны, человеческий капитал, цифровая экономика, инновации, занятость, социальная политика, экономический рост.

KIRISH

Global iqtisodiyotning bugungi rivojlanish bosqichida aholi daromadlarini oshirish masalasi nafaqat ijtimoiy farovonlikni ta'minlash, balki iqtisodiy barqarorlik va siyosiy izchillikni mustahkamlashning ham muhim omili sifatida qaralmoqda. Daromadlarning o'sishi mamlakat iqtisodiy siyosatining samaradorligini, mehnat bozorining raqobatbardoshligini va inson kapitalining rivojlanish darajasini aks ettiradi. Shu bois, rivojlangan mamlakatlarda aholi daromadlarini oshirish mexanizmlarini chuqur o'rganish, ularning iqtisodiy modelini tahlil qilish va bu tajribani milliy sharoitga moslashtirish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Rivojlangan mamlakatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, aholi daromadlarini oshirishning barqaror mexanizmlari kompleks iqtisodiy yondashuvlarga tayanadi. Bu jarayonda inson kapitaliga sarmoya kiritish, bandlik siyosatini takomillashtirish, innovatsion iqtisodiyot va raqamli texnologiyalarni rivojlantirish, shuningdek, adolatli soliqqa tortish tizimini joriy etish asosiy rol o'ynaydi. Masalan, Germaniya, AQSh, Yaponiya, Shvetsiya kabi mamlakatlarda ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, ilm-fanni iqtisodiyot bilan integratsiyalash hamda kichik va o'rta biznesni qo'llab-quvvatlash orqali aholi daromadlari va yashash darajasi yuqori natijalarga erishgan.

Bundan tashqari, rivojlangan davlatlarda mehnat unumdorligini oshirish, gender tengligi siyosatini kuchaytirish, raqamli iqtisodiyot asosida yangi bandlik shakllarini yaratish va ijtimoiy himoya tizimini takomillashtirish orqali daromadlarning adolatli taqsimlanishi ta'minlanmoqda. Ushbu mexanizmlar o'zaro bog'liq bo'lib, iqtisodiy o'sishni ijtimoiy inklyuzivlik bilan uyg'unlashtirishga xizmat qiladi.

O'zbekiston ham hozirgi kunda aholi daromadlarini oshirish, kambag'allikni qisqartirish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash borasida keng ko'lamli islohotlarni amalga oshirmoqda. Shu nuqtai nazardan, rivojlangan mamlakatlar tajribasini o'rganish milliy iqtisodiy siyosatda yangi yondashuvlarni ishlab chiqish, innovatsion rivojlanishni jadallashtirish va aholining hayot sifatini yaxshilashda muhim nazariy va amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Aholi daromadlarini oshirish masalasi zamonaviy iqtisodiy adabiyotlarda eng muhim tadqiqot yo'nalishlaridan biri bo'lib, iqtisodiy o'sish, ijtimoiy adolat va farovonlik tushunchalari bilan chambarchas bog'liq. Rivojlangan mamlakatlar tajribasi asosida olib borilgan tadqiqotlarda daromad o'sishi mexanizmlari ko'p qirrali tizim sifatida qaraladi, u inson kapitali, bandlik siyosati, soliq tizimi, innovatsiyalar va raqamli iqtisodiyotning o'zaro ta'siriga asoslanadi.

Masalan, S. Kuznets (1955) o'zining "Economic Growth and Income Inequality" asarida iqtisodiy o'sishning dastlabki bosqichlarida daromadlar tafovuti ortishini, ammo rivojlanish darajasi oshgani sari tengsizlik kamayishini asoslab bergan. Bu model keyingi tadqiqotlarda aholi daromadlari o'sish mexanizmlarini tushuntirishda nazariy asos bo'lib xizmat qilgan.

P. Romer (1990) va R. Lucas (1988) tomonidan ishlab chiqilgan endogen o'sish nazariyasi esa inson kapitali va innovatsiyalar daromadlarni barqaror oshirishning asosiy manbai ekanini ta'kidlaydi. Ushbu nazariyalar rivojlangan mamlakatlar tajribasida keng qo'llanilib, ta'lim, fan va texnologiyalarni iqtisodiy o'sishning markaziy omiliga aylantirish zarurligini ko'rsatadi.

OECD (2022) va World Bank (2023) hisobotlarida qayd etilishicha, yuqori daromadli mamlakatlarda aholi farovonligini oshirish uchun uch asosiy mexanizm qo'llaniladi: (1) yuqori malakali mehnat kuchini shakllantirish; (2) bandlikning zamonaviy shakllarini rivojlantirish; (3) raqamli iqtisodiyot asosida yangi daromad manbalarini yaratish.

Thomas Piketty (2014) o'zining "Capital in the Twenty-First Century" asarida daromadlar tengsizligi rivojlangan mamlakatlarda iqtisodiy barqarorlikka tahdid solishini ta'kidlab, adolatli soliqqa tortish tizimi va qayta taqsimlovchi siyosatlarning muhimligini asoslab beradi. Shu bilan birga, Atkinson (2015) ham iqtisodiy tengsizlikni kamaytirish orqali barqaror o'sishni ta'minlash mexanizmlarini tahlil qilgan.

Rivojlangan davlatlar tajribasida aholi daromadlarini oshirishda ta'lim tizimi va inson kapitali alohida o'rin tutadi. UNDP (2022) ma'lumotlariga ko'ra, Skandinaviya mamlakatlari (Norvegiya, Shvetsiya, Daniya)da inson kapitaliga investitsiyalar YalMning 7–8 foizini tashkil etib, bu mamlakatlarda o'rta darajasi ish haqi darajasini va ijtimoiy tenglikni yuqori saqlab turadi.

Shuningdek, Goldin & Katz (2008) tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda AQSh misolida raqamli iqtisodiyot va texnologik innovatsiyalar mehnat unumdorligini oshirishi bilan birga, yuqori malakali ishchi kuchi uchun daromadlarni tez sur'atda ko'paytirayotganligi aniqlangan.

Milliy miqyosda, O'zbekiston olimlari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda (A. Mamatov, 2022; B. Xolmatov, 2023) aholi daromadlarini oshirishning mahalliy omillari — bandlik siyosatini takomillashtirish, kichik biznesni qo'llab-quvvatlash, raqamli iqtisodiyotga o'tish va soliq imtiyozlarini kengaytirish bilan bog'liq jihatlari yoritilgan.

Bir so'z bilan aytganda, mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, rivojlangan mamlakatlarda aholi

daromadlarini oshirish kompleks iqtisodiy strategiyalar orqali amalga oshiriladi. Bu strategiyalar inson kapitali rivoji, raqamli texnologiyalarni integratsiyalash, ijtimoiy himoya tizimini kuchaytirish hamda adolatli soliqqa tortish mexanizmlarini joriy etishga tayanadi. O'zbekiston uchun bu tajriba milliy iqtisodiyotda yuqori daromadli, innovatsion va inklyuziv modelni shakllantirishda muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Berilgan maqola tadqiqotida rivojlangan mamlakatlarda aholi daromadlarini oshirish mexanizmlari o'rganilib, ularning samarali jihatlarini O'zbekiston sharoitida qo'llash imkoniyatlari tahlil qilindi. Tadqiqotda tizimli, qiyosiy va statistik tahlil metodlari qo'llanildi.

Tizimli yondashuv orqali daromad o'sishiga ta'sir etuvchi asosiy omillar — mehnat bozori, ta'lim tizimi, soliq siyosati va innovatsion faoliyat o'zaro bog'liqlikda ko'rib chiqildi. Qiyosiy tahlil metodi yordamida AQSh, Germaniya, Yaponiya va Janubiy Koreya tajribalari o'rganilib, ularning muvaffaqiyatli mexanizmlari aniqlab olindi.

Shuningdek, Jahon banki, OECD va BMTning ochiq statistik ma'lumotlari asosida aholi daromadlari o'sish dinamikasi tahlil qilindi. Analitik yondashuv orqali xalqaro tajribaning O'zbekiston iqtisodiy siyosatiga mos tavsiyalar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

XXI asrning boshidan boshlab, daromad va boylikdagi global tengsizlikning ortib borishi iqtisodiyot va sotsiologiya sohalarida muhim tadqiqot mavzusiga aylandi. Jahon taraqqiyoti hisobotiga ko'ra, ushbu tendensiya nafaqat iqtisodiy o'sishning barqarorligiga ta'sir ko'rsatmoqda, balki ijtimoiy barqarorlik va adolat uchun ham jiddiy muammolarni yuzaga keltirmoqda. Daromad va boylikdagi tengsizliklar iqtisodiy siyosat va ijtimoiy qayta taqsimlash mexanizmlarining samaradorligi to'g'risida keng tashvishlarni keltirib chiqargan.

Shu bilan birga, uzoq muddatli foiz stavkalari va real neytral foiz stavkalarining doimiy pasayishi kuzatilmoqda. Natijada, an'anaviy pul-kredit siyosati vositalari yangi cheklovlarga duch kelmoqda. Shu sharoitda, ko'plab mamlakatlar iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish maqsadida yumshoq pul-kredit siyosatini qabul qildilar. Biroq, ayrim tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bunday siyosat tengsizlikni yanada kuchaytirishi mumkin, garchi bu boradagi natijalar biroz bahsli bo'lsa ham. Ushbu tadqiqotlarning qarama-qarshi xulosalari va tizimli taqqoslovchi tahlilning yetishmasligi sababli, pul-kredit siyosatini ishlab chiquvchi organlar daromad va boylik taqsimotiga ta'sir etuvchi uzoq muddatli oqibatlarni ko'pincha e'tibordan chetda qoldirishlari mumkin.

Ko'chmas mulk bozori boylik taqsimotida muhim rol o'ynaydi. Ma'lumotlarga ko'ra, Xitoy uy xo'jaliklarining sof boyligining 75,7 foizi ko'chmas mulkka to'g'ri keladi. Shu sababli, uy-joy narxlaridagi tebraniqlar uy xo'jaliklari boyligining taqsimotiga chuqur ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqotlariga tayanilsa, bitimlar hajmi va uy-joy narxlar o'rtasidagi munosabat ko'chmas mulk bozorining dinamikasini tushunishda muhim omildir. Yumshoq pul-kredit siyosati odatda uy-joy narxlarining oshishiga olib keladi, bu esa ko'chmas mulkka ega bo'lgan uy xo'jaliklari boyligining ortishiga sabab bo'ladi, shu bilan birga, ko'chmas mulkka sarmoya kiritmagan uy xo'jaliklari nisbiy kambag'allik xavfi ostida qoladi. Bu holat ayniqsa shahar va qishloq o'rtasidagi tafovutlarning kengayishida yaqqol namoyon bo'ladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ko'chmas mulk bozorining nomutanosib rivojlanishi boylik tengsizligini yanada kuchaytiradi. Shu sababli, siyosat ishlab chiquvchilar bitim hajmi va uy narxlar o'rtasidagi o'zaro ta'sirni diqqat markazida tutib, tengsizlikni kamaytirishga qaratilgan samarali siyosat choralari ishlab chiqishlari zarur.

Bugungi global iqtisodiy muhitda, uy-joy arzonligidagi farqlar tobora ahamiyat kasb etmoqda, ayniqsa turli yosh guruhlari o'rtasida. Eng zaif ijtimoiy qatlamlardan biri sifatida yosh avlod uy-joy egasiga aylanishda misli ko'rilmagan qiyinchiliklarga duch kelmoqda. Ma'lumotlariga ko'ra, ko'chmas mulk narxlaridagi o'zgarishlar bozor bitimlari soni bilan chambarchas bog'liq bo'lib, bitimlar hajmining ortishi odatda narxlarning ko'tarilishini bildiradi, biroq narxlar pasayishiga nisbatan qattiq turg'unlik tendensiyasi mavjud. Bu esa yuqori narxlar va cheklangan daromad sharoitida yosh xaridorlarning uy sotib olish imkoniyatlarini yanada pasaytiradi. Bundan tashqari, makroprudensial siyosatlar (masalan, daromadga nisbatan qarz ko'rsatkichi – DTI, va qarz xizmatiga nisbatan daromad ko'rsatkichi – DSTI) joriy etilishi natijasida yosh xaridorlarning ipoteka olish imkoniyatlari ancha cheklangan. Bu siyosatlar moliya bozorlarini barqarorlashtirishni maqsad qilgan bo'lsa-da, amalda yoshlarning uy-joy bozoriga kirishini yanada murakkablashtirdi. Past foiz stavkalari va kengaytirilgan pul-kredit siyosati qisqa muddatda ko'chmas mulk bozorini jonlantirgan bo'lsa-da, ularning uzoq muddatli ta'siri boylik tengsizligini kuchaytirishga moyil bo'ladi. Natijada, uy-joy sotib olish jarayonida yoshlar uchun kirish to'siqlari yanada oshib bormoqda. Bundan tashqari, yoshlar odatda yetarli miqdorda jamg'arma va ijobiy kredit tarixiga ega emaslar, bu esa ularga ipoteka olishda qo'shimcha qiyinchiliklar tug'diradi.

Mazkur holat turli mamlakatlar va mintaqalarda o'ziga xos tarzda namoyon bo'ladi. Masalan, ayrim Yevropa davlatlarida birinchi bor uy sotib oluvchilarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan davlat siyosatlari yoshlarning uy-joy

xaridiga bo'lgan og'ir moliyaviy yukini yetarlicha kamaytira olmadi. Ba'zi mamlakatlarda umumiy kambag'allik darajasi pasaygan bo'lishiga qaramay, uy-joy bilan bog'liq muammolar hanuz dolzarbligicha qolmoqda. Dunyo olimlarining ta'kidlaganidek, iqtisodiy sharoit nisbatan yaxshilangan davlatlarda ham ko'plab yoshlar yuqori uy narxlari va past daromadlar kombinatsiyasi tufayli moliyaviy bosim ostida qolmoqdalar. Bu ularning uy-joy sotib olish imkoniyatlarini keskin cheklab qo'yadi. Ushbu hodisa ayniqsa Markaziy va Sharqiy Yevropa mamlakatlarida yaqqol ko'zga tashlanadi, chunki bu hududlarda yoshlarning uy-joy sotib olish imkoniyati ko'pincha mahalliy iqtisodiy rivojlanish darajasiga nisbatan mutanosib emas. Natijada, uy-joy muammosi ularning iqtisodiy mustaqilligi va ijtimoiy mobilligiga to'sqinlik qiluvchi muhim omilga aylanmoqda.

Uy-joy bozorini o'rganishda iqtisodiy omillar hamda taklif va talab muvozanatini tahlil qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Uy xarid qiluvchi shaxs yangi va eski turar joylar o'rtasidagi farqlarni nafaqat sotib olish narxi, balki uzoq muddatli ekspluatatsiya va texnik xizmat ko'rsatish xarajatlari nuqtayi nazaridan ham baholashi zarur. Bunday kompleks yondashuv turli turdagi uy-joylarning iqtisodiy xususiyatlarini yanada to'liq tushunish imkonini beradi.

Mamlakatimiz ijtimoiy-iqtisodiy siyosatining asosiy maqsadi ish o'rinlarini ko'paytirish va kambag'allikni qisqartirishdir. Bu boradagi manzilli ishlar natijasida o'tgan yilning o'zida kambag'allik darajasi 17 foizdan 14 foizga tushdi. 1 million aholi kasb-hunarga o'qitilib, ish boshlashiga ko'maklashilib, kambag'allikdan olib chiqildi. Shu davrgacha 200 mingga yaqin tadbirkorlik subyekti tashkil qilindi, 10 mingta korxonaning faoliyati kengaytirildi, 11 mingta korxona quvvati tiklandi. Davlatimiz rahbari hukumatimizga bunda e'tibor qaratish zarur bo'lgan yo'nalishlarni ko'rsatib o'tdi. Avvalo, oilaviy tadbirkorlikka yanada turtki berish maqsadida moliyaviy ko'mak ko'lamini kengaytirilishi nazarda tutildi. 2022-yilda bu maqsadga qariyb 10 trillion so'm imtiyozli kreditlar ajratilgan edi. 2023-yilda oilaviy tadbirkorlik dasturi uchun 12 trillion so'm yo'naltiriladi. Bunday kreditlarning eng yuqori miqdori ham oshiriladi. Bandlikni ta'minlashda yana bir katta manba bu – dehqonchilikdir. Ikki yil ichida aholiga 200 ming gektardan ziyod yer bo'lib berilmoqda. Ma'lumki, davlatimiz rahbari xalqimizga Murojaatnomasida tuman va shaharlar iqtisodiy imkoniyatlaridan kelib chiqib, 5 ta toifaga ajratilishini aytgan edi. To'rtinchi va beshinchi toifalarga kirgan tumanlarda kambag'allikni qisqartirish ishlari ham yangicha tashkil qilinishi belgilab berildi.. Unga ko'ra, birinchi bosqichda "temir daftar", "yoshlar daftari" va "ayollar daftari" yagona tizimga birlashtirilib, har bir oilaning yagona raqamli pasporti ishlab chiqiladi. Ikkinchi bosqichda ularni kambag'allikdan chiqarish bo'yicha individual dasturlar tuziladi. Uchinchi bosqichda oila uchun kasb-hunarga o'qitish, tadbirkorlik loyihalari amalga oshiriladi. Joriy yilda 5 million nafar aholi ish bilan ta'minlanishi, 2 million doimiy ish o'rnini yaratish zarurligi rejalashtirilmoqda.

1-jadval. Ilg'or tajribalar va ularni O'zbekiston sharoitida qo'llash yo'llari (2025-yil holatiga)

Yo'nalish	Davlat tajribasi	O'zbekiston uchun qo'llash imkoniyati
Agrobiznes va kooperatsiyalar	Italiya, Niderlandiya	Fermer xo'jaliklari va dehqonlar o'zarokooperatsiyalarga birlashib, mahsulotni birgalikdayetishtirish va sotish orqali daromadni oshirishimomkin.
Raqamli platformalarorqali bandlik	Hindiston (Digital India)	Mahalliy ish qidirish platformalarini rivojlantirish(masalan, Workly.uz, Ishbor.uz), yoshlar uchun ITkurslar va masofaviy ish imkoniyatlarinikengaytirish.
Kasb-hunarmarkazlarini isloh qilish	Germaniya,Xitoy	Kasb-hunar maktablarini sanoat zonalar bilanintegratsiya qilish, korxonalar bilan dual ta'limtizimini yo'lga qo'yish.
Startaplar va innovatsiyalarni rivojlantirish	Isroil	Har bir viloyatda startap markazlarini tashkil etish,yosh tadbirkorlar uchun akseleratsiya va grantdasturlarini kengaytirish.
Ayollar va yoshlarbandligini oshirish	Turkiya	Ijtimoiy tadbirkorlikni rivojlantirish, uy sharoitidaishlashga mo'ljallangan mikrokreditlar va onlaynsavdo platformalari orqali ayollar daromadinioshirish.

O'zbekiston aholisi tarkibida yoshlar va mehnatga layoqatli aholi ulushi yuqori bo'lgani sababli, xorijiy mamlakatlar tajribasiga tayangan holda quyidagi yo'nalishlarni innovatsion shaklda joriy etish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

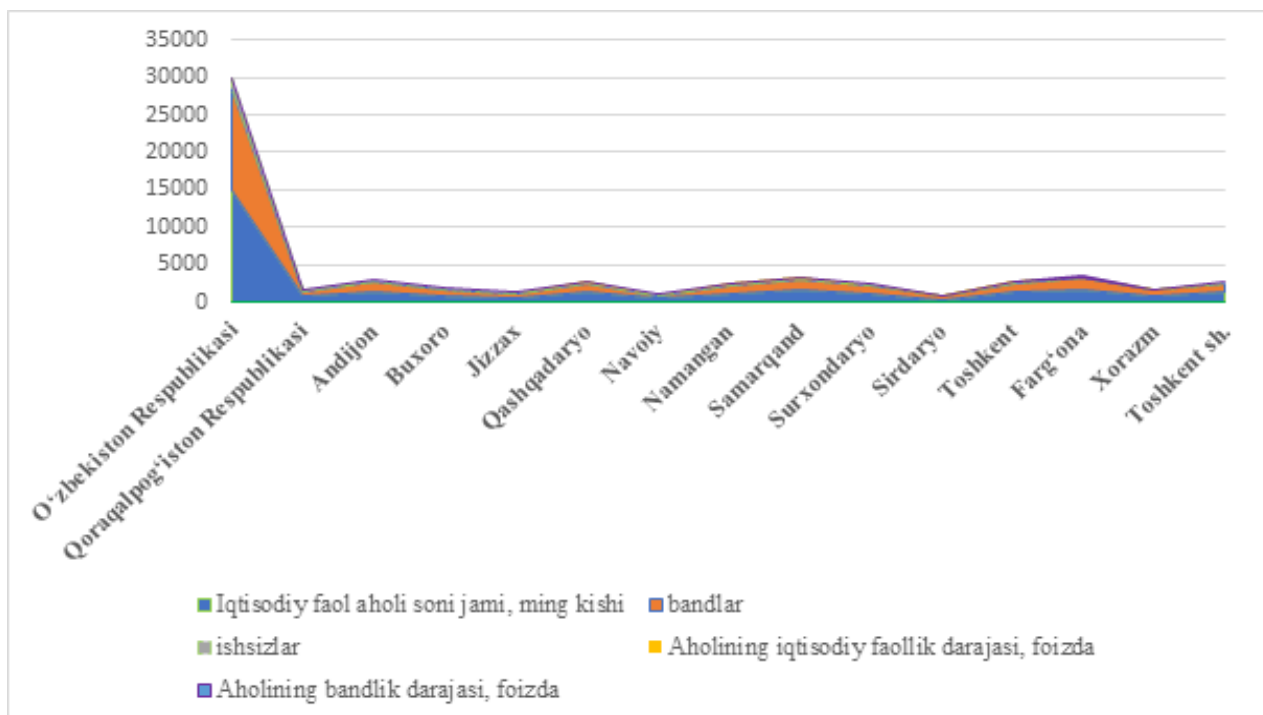
Jadvaldan ko'rishimiz mumkinki, rivojlangan davlatlar tajribasida aholi daromadlarini oshirishga qaratilgan mexanizmlar turli sohalarni qamrab oladi. Masalan, Italiya va Niderlandiya tajribasida agrokooperatsiyalar orqali dehqon va fermer xo'jaliklari o'zaro birlashib, mahsulotni birgalikda yetishtirish va sotish orqali barqaror daromad manbai yaratmoqda. Bu model O'zbekiston uchun ham qishloq xo'jaligida samarali yo'nalish bo'lishi mumkin.

Hindistonning “Digital India” tajribasi esa raqamli platformalar orqali bandlikni kengaytirishga asoslangan bo'lib, O'zbekiston sharoitida “Ishbor.uz”, “Workly.uz” kabi mahalliy tizimlarni rivojlantirish orqali yoshlar va ayollar uchun yangi mehnat imkoniyatlarini ochish mumkin.

Shu o'rinda, Germaniya va Xitoy tajribasidagi dual ta'lim tizimi yoshlarning mehnat bozoriga moslashuvini tezlashtiradi, Isroilning startap va innovatsiya modeli esa yangi tadbirkorlik muhitini yaratishga xizmat qiladi. Turkiya tajribasida esa ayollarni iqtisodiy faoliyatga jalb etish orqali oilaviy daromadlar oshirilgan.

Bir so'z bilan aytganda, jadvalda keltirilgan yo'nalishlar O'zbekiston sharoitida o'zaro integratsiya qilinsa, bu nafaqat aholi daromadlarini oshiradi, balki ijtimoiy barqarorlik va iqtisodiy o'sishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

1-rasm. O'zbekiston Respublikasi hududlari bo'yicha iqtisodiy faol aholi va bandlar soni

Diagrammadan ko'rinib turibdiki, 2024-yil holatiga ko'ra O'zbekiston Respublikasida iqtisodiy faol aholi soni qariyb 15,6 million kishini, shundan bandlar 14,8 million, ishsizlar esa 0,8 million kishini tashkil etgan.

Hududlar kesimida tahlil qilganda:

Toshkent shahrida iqtisodiy faol aholi soni 1,4 million kishiga yaqin bo'lib, bandlik darajasi 93,5 % atrofida. Bu ko'rsatkich respublika bo'yicha eng yuqori darajalardan biridir.

Samarqand viloyatida iqtisodiy faol aholi soni 1,2 million, bandlar soni 1,1 million bo'lib, ishsizlik darajasi 6,5 % ni tashkil etgan.

Farg'ona va Namangan viloyatlarida ham iqtisodiy faollik yuqori — har biri o'rtacha 1,1 million iqtisodiy faol aholiga ega.

Navoiy va Sirdaryo viloyatlarida esa bu ko'rsatkich 400–500 ming kishi atrofida bo'lib, bandlik darajasi 90 %dan past.

Qoraqalpog'iston Respublikasida iqtisodiy faol aholi 750 ming kishi, bandlik darajasi esa 92,3 %ni tashkil etmoqda.

Aholining iqtisodiy faollik darajasi respublika bo'yicha o'rtacha 67,8 %ni tashkil etib, bu ko'rsatkich 2023-yilga nisbatan 0,4 % punktga oshgan. Eng yuqori faollik Toshkent shahri (71,2 %) va Samarqand viloyati (69,5 %) da kuzatilgan.

Aholining bandlik darajasi esa o'rtacha 93 % atrofida bo'lib, bu mehnat bozorida barqarorlik mavjudligini bildiradi. Biroq Qashqadaryo (91,2 %) va Surxondaryo (90,8 %) viloyatlarida bandlik darajasi pastroq ko'rsatkichda saqlanmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Rivojlangan mamlakatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, aholining daromadini oshirish birgina iqtisodiy o'sish bilan emas, balki inson salohiyatiga beriladigan e'tibor, mehnat bozorining moslashuvchanligi va ijtimoiy adolatni ta'minlovchi mexanizmlar bilan chambarchas bog'liqdir.

Bu davlatlarda daromadlarni oshirishning eng muhim yo'li — inson kapitaliga sarmoya kiritishdir. Ya'ni ta'lim, kasbiy malaka va innovatsion fikrlashga qaratilgan siyosatlar iqtisodiy o'sishning barqaror manbai sifatida qaraladi. Shuningdek, Germaniya, Yaponiya yoki Niderlandiya kabi davlatlarda kasb-hunar tizimi va dual ta'lim orqali yoshlarni zamonaviy kasblarga tayyorlash natijasida mehnat unumdorligi sezilarli darajada oshgan.

Yana bir muhim jihat — tadbirkorlik va startap muhitini rivojlantirish. Rivojlangan davlatlar kichik biznesni qo'llab-quvvatlash orqali nafaqat yangi ish o'rinlarini yaratmoqda, balki aholining o'z daromadini mustaqil oshirish imkoniyatlarini kengaytirmoqda.

Bundan tashqari, ayollar va yoshlarning iqtisodiy faolligini oshirish, raqamli platformalar orqali bandlikni kengaytirish ham daromadlar o'sishiga sezilarli hissa qo'shmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. World Bank. (2022). World Development Report 2022: Finance for an Equitable Recovery. Washington, DC: World Bank.
2. OECD. (2021). Inclusive Growth and Productivity: Policies for Rising Incomes. Paris: OECD Publishing.
3. Piketty, T. (2014). Capital in the Twenty-First Century. Harvard University Press.
4. Stiglitz, J. E. (2015). The Great Divide: Unequal Societies and What We Can Do About Them. New York: W.W. Norton.
5. IMF. (2023). Fiscal Monitor: Helping People Bounce Back. International Monetary Fund.
6. Atkinson, A. B. (2019). Inequality: What Can Be Done? Harvard University Press.
7. Milanovic, B. (2020). Global Inequality: A New Approach for the Age of Globalization. Harvard University Press.
8. European Commission. (2021). Employment and Social Developments in Europe Report. Brussels.
9. Kuznets, S. (1955). Economic Growth and Income Inequality. The American Economic Review, 45(1), 1–28.
10. Becker, G. S. (1993). Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis. Chicago: University of Chicago Press.
11. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. (2023). Aholi daromadlari dinamikasi va ijtimoiy farovonlik tahlili. Toshkent.
12. O'zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi. (2024). Aholi bandligi va daromadlarini oshirish bo'yicha yillik hisobot. Toshkent.
13. Davletov, B. (2022). "Rivojlangan mamlakatlar tajribasida aholi daromadlarini oshirish siyosati". Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar jurnali, №3, 45–52.
14. Karimov, N. (2023). "O'zbekiston sharoitida daromadlar tengsizligini kamaytirish mexanizmlari". TDIU Ilmiy axborotlari, №2, 63–70.
15. UNDP. (2023). Human Development Report 2023: Breaking the Inequality Trap. New York: United Nations Development Programme.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 10

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>